

ختنه دختران؛ خشن‌ترین راه کنترل زنانگی

فروغ.ن. تمیمی

ششم ماه فوریه‌ی هر سال روز جهانی مبارزه‌ی با ختنه‌ی زنان است. در سال‌های اخیر جامعه‌ی بین‌المللی با ایجاد کمپین‌های گوناگون و اقدامات قانونی برای حمایت شیرخواران و دختر بچه‌ها و جلوگیری از ختنه‌شدن آن‌ها اقدام کرده است.

تابوشکنی و مقابله‌ی با این نوع ستم و خشونت علیه زنان در بعضی از کشورها مانند فرانسه با تصویب قانون مجازات والدین همراه شده و به کاهش شدید موارد ختنه‌ی دختران منجر گشته است. هر ساله در دنیا سه میلیون دختر بچه در معرض ختنه‌شدن و نقص عضو قرار دارند.

ختنه‌کردن زنان به معنای بریدن قسمتی و یا از بین بردن کامل کلیتوریس یا ناحیه‌ی شرم‌گاهی بدن زن است. این رسم در شرق و شمال و شاخ آفریقا و هم بعضی از کشورهای خاورمیانه و آسیا مرسوم است. منشاء این آیین بدوی آفریقایی که در بعضی از مذاهب بومی این قاره مشروعیت یافته به‌درستی مشخص نیست.

ختنه‌کردن دختران در میان بعضی از اقوام مسیحی و مسلمان ساکن آفریقا هم رایج است. در کشورهایی مانند سودان، سومالی، مصر، اتیوپی، اریتره، مالی و سنگال این رسم هنوز به قوت خود باقی است. ختنه‌ی دختران در بعضی از کشورهای آفریقایی قانوناً ممنوع شده ولی هنوز به‌عنوان یک سنت مذهبی معتبر است.

در مصر ختنه‌ی زنان از سال ۱۹۵۰ ممنوع است. اما بر طبق آمار سال ۲۰۰۳، ۹۷ درصد از تمام زنان این کشور ختنه شده‌اند. در خاورمیانه هم به‌خصوص در یمن و عمان ختنه‌ی دختران مرسوم است. این آیین، اسلامی نیست و در قرآن مجید هیچ اشاره‌ای به آن نشده است.

بر مبنای احادیث معتبر دختران پیامبر هرگز ختنه نشده بودند. تحقیقات تاریخی نشان می‌دهد که رسم ختنه‌ی دختران قبل از اسلام در آفریقا وجود داشته و از آن‌جا به دیگر نواحی سرایت کرده است. عدم وجود این رسم در بیش‌تر کشورهای اسلامی تأکیدی بر غیر اسلامی بودن آن است.

در ایران ختنه‌ی دختران در میان بعضی از اقوام کرد و عرب در غرب و جنوب کشور و هم در استان هرمزگان، بنادر گنگ و جاسک گزارش شده است اما از میزان شیوع آن اطلاع دقیقی در دست نیست.

در کنفرانس سران کشورهای اسلامی در سال ۲۰۰۶، ختنه‌ی دختران ممنوع و تقبیح شد. و شیخ‌الازهر مهم‌ترین مقام مذهبی در مصر و محمد سیدتناوی مفتی اعظم اورشلیم خواهان ممنوعیت ختنه‌ی دختران در کشورهای اسلامی شدند.

ختنه‌ی زنان که در واقع ناقص‌کردن بدن زنانه است، یکی دیگر از رسوم بدوی مردسالارانه برای کنترل بدن زنانه و سکسوالیته است. درد موضعی، از بین رفتن احساس جنسی و ترس از هم‌خوابگی از عوارض شایع این عمل است.

این آیین در فرهنگ‌های آفریقایی همراه با مراسم گذار دختران جوان از کودکی به نوجوانی و آماده‌شدن برای ازدواج، اصلی مقدس و خدایی است که نمی‌توان در آن چون و چرا کرد. بنابراین دخترانی که ختنه نشده‌اند، پاک و بافضلیت و کامل نبوده و هیچ مردی خواهان ازدواج کردن با آنان نیست.

ختنه‌کردن زنان به روش‌های متفاوت انجام می‌گیرد و علاوه‌ی بر نقص جسمی مادام‌العمر باعث مرگ و میر نوازادان و کودکان دختر در اثر عفونت و هم آسیب‌های روانی شدیدی می‌شود. برای بعضی از دختر بچه‌ها حتی ادرار کردن هم با درد شدیدی همراه می‌شود.

ختنه‌کردن دختران فرم‌های گوناگون دارد. یعنی با بریدن بخشی از کلیتوریس و یا تمام آن و هم دوختن بخشی از دهانه‌ی مجرای زایمان همراه است. در بعضی از مناطق پس از به‌دنیاآوردن هر بچه، دهانه‌ی مجرای زایمان دوباره دوخته می‌شود.

ختنه‌ی دختران خردسال اغلب در شرایط غیربهداشتی توسط ماماها‌ی محلی و یا مادر بزرگ‌ها و با وسایل ابتدایی انجام می‌شود. ختنه‌کردن در سنت آنان تابوی بزرگی است و تابوشکنی در این مورد با آسانی میسر نیست.

ختنه‌ی دختران در میان مهاجران افریقایی ساکن اروپا هم رواج دارد و هر ساله صدها شیرخواره و یا دختران دبستانی مخفیانه ختنه می‌شوند. تلاش سازمان‌های دولتی و غیر دولتی بعضی از دولت‌های اروپایی را به اتخاذ تدابیر قانونی برای پیش‌گیری از این نوع خشونت و تبعیض علیه زنان واداشته است.

مثلا ختنه‌ی دختران در هلند، فرانسه، بلژیک و دیگر کشورهای اروپایی ممنوع است. در فرانسه در سال‌های اخیر اقدامات شدیدی برای جلوگیری از این عمل انجام شده است. بسیاری از خانواده‌های مهاجر در تعطیلات تابستان به کشورهای خود می‌روند و به‌دل‌خواه و یا تحت فشار اقوام خود دختران‌شان را ختنه می‌کنند.

در سال‌های دهه‌ی نود، پزشکان فرانسوی متوجه‌ی این موضوع شده و در مورد آن به افشاگری پرداختند. در حال حاضر دختر بچه‌ها از طرف یک تیم پزشکی مراقبت شده و قبل از رفتن به تعطیلات و پس از بازگشتن از تعطیلات معاینه می‌شوند.

والدین این کودکان موظف به قبول قانون بوده و در صورت سرپیچی از قانون به پرداخت جریمه‌ای تا بیست‌هزار یورو و تا یک‌سال زندان برای هر بار ختنه‌کردن محکوم می‌شوند.

این سیاست در فرانسه موفقیت‌آمیز بوده و سبب کاهش شدید ختنه‌کردن دختران شده است. در هلند ختنه‌ی دختران ممنوع است و با توجه به موفقیت اقدامات انجام‌شده در فرانسه دولت هلند خواهان کنترل بیشتر مهاجران افریقایی برای از بین بردن ختنه‌ی دختران است.

منبع خبر : رادیو زمانه